

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. De resistentia qualitatium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

RESPONDET Gregorius, producit tunc non nisi qualitatem mediam, ita ut color rubeus, vel caruleus, misceatur ex coloribus extremis.

CONTRA. Tum quia, si illa qualitas media, indivisibiliter una, potest esse partim calida, partim frigida. Ergo multo magis subjectum, ratione diversarum qualitatum, potest esse partim calidum, partim frigidum, & si calor & frigus, non eam habent contrarietatem, quo minus possint eandem indivisibilem entitatem constituere. Ergo nec habent talem entitatem, ut se in gradibus remissis non possint compati; difficilius enim est, imo & impossibile, ut eadem sit anima bovis, & asini, licet saltem divinitus secum stare possint. Tum quia salvari potest remissio per amissionem præexistentium graduum. Ergo sine necessitate ad novas entitates recurratur. Tum quia non implicat istos gradus remissos secum stare, nec quidquam arguit, id de facto, non evenire.

DICES I. In oppositum esse paritates aliquas.

PRIMA PARITAS est. Assensus & dissensus, amor & odium, non possunt se compati in gradibus remissis. Ergo nec frigus & calor.

RESPONDETUR, *Disparitas est*, quia pro priori nulla est experientia, quæ habetur pro posteriori, ad eum modum, quo nec ipsi oppositi admittunt qualitatem neutram odii & amoris. Rursus, quia supponitur à communione sententia in entitate positiva assensus, fundari consequenter negatio dissensus, consequenter inferitur non posse illos stare secum. Jam autem positio aliorum graduum, non infert negationem aliorum graduum, & hoc est remissos gradus secum stare.

Secunda PARITAS est. Idem non potest esse magis & minus calidum. Ergo neque simul calidum & frigidum.

RESPONDETUR. Magis & minus calidum, spectari possunt vel ratione diversarum formarum, vel ratione ejusdem. Si spectentur ratione diversarum formarum, & graduum, falsum est antecedens, consequenter etiam ratione diversarum formarum, poterit aliquid esse partim frigidum, partim calidum. Si autem difficultas procedat de magis calido & minus calido, respectu ejusdem formæ, id non poterit evenire, quia nihil respectu eodem, est magis & minus; non eodem autem respectu, illa aqua esset frigida & calida.

Tertia PARITAS est. Non potest idem calefacere & frigefacere, simul congregare & disgregare heterogenea. Ergo nec simul esse calidum & frigidum.

RESPONDETUR, Antecedens esse verum, ratione ejusdem formæ, & principii immediati; nego autem ab eadem formæ & principio immediato, esse illic calidum & frigidum.

DICES II. Calor & frigus, etiam in remississimis gradibus accepta, sunt adhuc contraria. Ergo esse in eodem subjecto non possunt.

RESPONDETUR. Non ideo calor & frigus intensus non possunt esse simul in eodem subjecto, quia sunt simpliciter contraria, sed quia sunt contraria in excellenti, nullumque datur principium, quod utramque æqualitatem inducere possit in idem subjectum, quod à posteriori experientia probat. Jam autem experientia probat dari tepidum, scilicet utroque opposito habito, non in gradu excellenti.

DICES 3. Aristoteles videtur negare, quod possit esse aliquid album & nigrum. Respondetur. Procedere doctrinam Aristotelis de albo & nigro, sine addito, adeoque sumptis in excellenti.

PRÆMITTO II. Duas qualitates etiam in gradu excellenti contrarias, posse divinitus in eodem subjecto esse. Ratio, quia id non implicat, probaturque in simili de formis substantialibus in Physica.

PRÆMITTO III. Tunc dum naturaliter in gradibus remissis, stant secum qualitates contrariæ, faciunt sibi resistantiam, reagent & repatiuntur, quod etiam contingeret, si divinitus in gradibus intensis secum starent, & ab agendo & reagendo non impedirentur à Deo. *Ut hoc totum intelligatur, sit*

Punctum Difficultatis I.

De Resistentia qualitatum.

QUÆRES I. Quotuplex sit Resistentia.

ASSERO, *duplicem esse Resistentiam*. Unam Positivam, aliam Negativam. Seu quod idem est, unam activam, & aliam nonnisi formalem, vel phrasi Suarii. Unam per immediatam repugnantiam, hoc est nihil producendo, & alia est per resistantiam radicalem, sitam in diminutione virtutis alius contrarii, sic v. g. dum calor reagit contra frigus, dicitur habere resistantiam positivam, seu activam, seu radicalem, seu diminutivam virium sui contrarii. Quando autem nihil agendo, petit una forma, ne altera secum informet idem subjectum, ista dicitur resistantia formalis negativa, seu per immediatam repugnantiam. *Sed aliter*

EXPLICANT I. Conimbricenses Resistentiam negativam, & eam condistinguunt à privativa. Resistentiam negativam appellant incapacitatem subjecti ad formam aliquam recipiendam. Resistentiam autem privativam tribuunt subjectis formæ capacibus, cum ei tamen ægrè aut nequiquam cedant. Prior resistantia

† (F) 3

conve

conveniet Angelo, aut unicuique substantiæ spirituali, respectu accidentium materialium, præcipue quantitatis. Secundam resistantiam habet lapis, ne frangatur, vel ne moveatur sursum. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Quia resistantia illa negativa, est potius incapacitas, incapacitas autem, non est idem cum resistantia, sicut homo non dicitur resistere, ne etiam supernaturaliter sit Leo, sed potius est incapax ut sit, resistantiaque potius importat contententiam ne vincatur, cum cæteroqui quocunque modo vinci possit. Angelusque non dicitur resistere ne illi naturaliter uniatur quantitas; sed incapax est.

EXPLICAT II. Oviedo hic controversia 6. numero 1. & condistinguit resistantiam activam. Unam quidem secundum quam, una qualitas immediate agit in aliam, & hanc dicit esse impropriam resistantiam, & aliam secundum quam unum, non agit in aliud, & tamen active illi resistit, eamque resistantiam dicit esse propriam. Quod ipsum ita proponit. Ponamus duo agentia contraria, quorum neutrum agit in aliud, idque ideo quia vel Deus illis denegat concursum, ne in se agant, vel sunt posita extra sphaeram, ut in se agere non possint. Ponamus rursus quod illa duo agentia contraria, agant in tertium passum. Ponamus deinde quod calidum ut octo, applicatum illi passo, producat gradus quatuor caloris, & frigidum ut octo, quatuor vel tres gradus frigoris; quo casu, illa duo contraria, impediunt se, quia calidum ut octo produxisset septem gradus caloris, nisi illi restitisset frigidum ut octo, & tamen hæc resistantia non est formalis, quia formalis resistantia consistit in informatione qualitatum. Jam autem antecederet ad calorem productum, resistebat agens calidum, ne frigidum præoccuparet subiectum, frigiditate producta; imò hæc resistantia præcedebat natura productionem qualitatum, adeoque resistantiam formalem, quæ ipsis formis identificatur. Non ergo illa resistantia est formalis, non etiam illa resistantia, & resistantia activa, qualem ponit communis sententia, quia hæc stat in destructione contrarii, vel gradus ipsius, quæ destructis tunc non peragitur. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT I. Quia confundit duo quæ erant distinguenda. Alia hæc est propositio, an præter resistantiam formalem & activam, possit ex alio capite fieri repugnantia & impeditio, ne aliqua forma sint in eodem subiecto: & alia, an inter ipsas formas quæ tales, detur alia repugnantia, quam formalis & activa. Prior propositio quam probat Oviedo, est vera, unde illa impeditio, potest fieri ab incapacitate subiecti, & à defectu virium agentis. Posterior propositio est falsa, nec eam probat argumentum Oviedo.

NON SATISFACIT II. Quia suppositio, secundum quam illæ duæ formæ non agunt in se, bona est. Nam supposito quod DEUS illis formis subtrahat concursum activum, adhuc illæ habent repugnantiam activam, non quidem actu exercitam, sed exercibilem. Sicut impediente DEO ne quantitas extendat in ordine ad locum, adhuc quantitati convenit extensio proxima in ordine ad locum. Altera suppositio, in qua ponuntur illa agentia contraria, extra sphaeram agendi contra se, non concludit quod illis non competat adhuc eo casu resistantia activa. Si scilicet conditio hæc, quæ est poni agentia, in certa sphaera, ponatur, quanquam si dicatur poni extra sphaeram illa agentia, non debet id rejici in resistantiam aliquam, ut vult Oviedo; hæc enim non habetur, si agens extra sphaeram sit, sed potius in impotentiam. Ergo ostenditur potius impotentia, quàm nova aliqua præter dictas resistantia.

NON SATISFACIT III. Quia non probat Oviedo, quod eo casu non detur reactio & repassio, adeoque quod tunc non sit resistantia activa.

QUÆRES II. Quid sit Resistantia formarum?

Repugnantia communis ad Formalem & Activam. Est repugnantia seu disconvenientia formarum inter se. Hæc ipsa dividitur in eam, quæ est per ipsam entitatem formæ, & vocatur formalis. Et in eam, quæ petitur ex productione alicujus qualitatis, & hæc vocatur activa: *Explicanda erit utraq.*

ASSERO I. *Resistantiam formalem, si sumatur secundum quod subest nostris conceptibus, non aliud est, quam formalitas, secundum quam, una forma impossibilis est cum alia, exigique suam solitariam conservationem. Dicit illi formalitas impossibilitatem cum alia forma, si enim esset composibilis, non interveniret resistantia. Sicut quia albedo & dulcedo sunt composibiles, non resistunt sibi, deposcit item solitariam sui conservationem, quia si illam non exigit, posita forma contraria non censetur resistere illi, sed potius cedere. Sic explicata resistantia, convenit radicaliter & remote etiam non productis formis, proximè autem, jam productis.*

ASSERO II. *Resistantiam formarum in Re, non aliud esse quam ipsam entitatem formarum quæ ex sua ratione specifica deposcunt, ne simul informant idem subiectum. Dixi ex ratione specifica, quia gradus duo caloris, non possunt informare subiectum, quod jam informant gradus octo caloris, neque tamen gradus duo caloris dicunt resistantiam, cum octo gradibus caloris,*

ita

ita ut illa impossibilitas, non ex oppositione formarum oriatur, sed ex incapacitate subiecti. E contra gradus frigoris ut tria, cum gradibus caloris ut quinque, dicunt resistenciam formalem, quatinvis idem subiectum informare possint, quia habent ex ratione sua specificam resistenciam.

QUÆRES III. Quotuplex sit Resistencia formalis?

Condistinguit hic Oviedo Resistenciam formalem, in resistenciam in actu primo & resistenciam in actu secundo. Resistenciam in actu primo, dicit fieri per ipsam entitatem formalem. Resistenciam autem in actu secundo, dicit constitui per presentiam contrarii in actu secundo. *Utrum haec difficultas resolvatur.*

ASSERO I. Resistenciam formalem in actu secundo, attendendo ad modos nostros concipiendi, non constitui per hoc, quia illi aliquid contrariatur, vel opponitur contrariando, tanquam terminus.

RATIO, quia Resistencia ex modo nostro concipiendi non est illud contrarium, sed contra contrarium. Ergo contrarium potius erit terminus illius oppositionis, in actu secundo, & non oppositio, adeoque nec ipsa resistencia formaliter sumpta.

ASSERO II. Resistenciam formalem in actu secundo ex modo nostro concipiendi, esse formalitatem, in actu exercito opponentem sese contrario.

RATIO, quia si oppositio formalis exercetur aliquo superaddito, tunc resistencia formalis, esset. Actus Phycus secundus, ut Quo opponendi. Ergo si resistencia illa sit aliquid non nistratone distinctum, erit mera formalitas, resistencia ut Quo.

ASSERO III. Spectatam Resistenciam formalem in actu secundo in re ipsa esse ipsammet entitatem ita circumstantionatam contrario actuali.

RATIO, quia nulla est necessitas condistinquendæ illius resistenciæ entitativæ, ab ipsismet formis.

Punctum Difficultatis 2.

Quid Resistencia formarum sita in appetitu conservationis suæ solitaria.

ASSERO I. Quod ex modo nostro concipiendi hic appetitus conservationis, sit quasi actus aliquis elicitus Formæ quæ petit à causa conservante, ut procedat ulterius in ea actione, qua primo illam qualitatem produxit, vel suppleat illam actionem, per gavage, suppleat qua erat primo

producta. Dixi quod id sub disjunctione petat forma, quia etiam res non eodem modo omnes conservantur, interdumque aliud est producens, aliud conservans.

RATIO autem asserti est, quia appetitus elicitus, nobis notior, concipitur à nobis, immo & est actus quidam. Ergo ex notiori arguendo ad ignotius, etiam appetitus innatus, ita concipiendus erit.

ASSERO II. Appetitum illum conservationis in resistencia formali, nihil aliud in re esse, nisi ipsam entitatem. Secundum eursum naturæ natam tam diu esse extra causas, esseque in actu.

RATIO, quia etiam appetitus naturæ ad formas, nihil aliud in re est, quam ipsa materia capax formarum. Ergo & ipse appetitus conservationis, nihil aliud in re erit, nisi ita sicut circumtribitur accepta entitas.

Quod si ulterius quærat, quæ sit mensura ut tantum vel tantum duret forma, adeoque petat conservari, hoc determinativum interdum petitur & ex ipsa entitate, & ita anima in æternū petit durare: interdum hoc determinativum habetur à sola libera voluntate Dei, & ita liberè determinat Deus, ut tantum vel tantum duret visio beatifica; determinari itē possunt à negatione contrariæ formæ, & hoc modo petunt cæli semper durare: quia formæ calorum, nihil est contrarium; determinantur item si non producatur opposita forma, aut quod adhuc integræ sint dispositiones, &c.

Casu autem quo duæ formæ depolcant conservari, illa potius conservabitur, quæ magis petet, major autem petitio sita est, in naturali conditione formæ, quod si utraque æqualiter petat se conservari, illa potius conservabitur, quam depolcant alia entia conservari in sui bonum. Si autem nulla sit talis illarum formarum, pro hac potius conservanda determinatio, spectabit ad authorem naturæ.

DECIDENDUM adhuc restat pro quo instanti dicat forma appetitum conservationis. Quod ita explicat. Oviedo & supponit, quod forma pro conservatione depolcere possit, tam conservationem sui, quam negationem contrariæ qualitatis: dicitque quod forma in instanti A, pro quo supponitur existere, non exigit in actu secundo conservationem sui, sed existens in instanti A, depolcit in instanti A, conservationem sui pro instanti B, quamvis existens in instanti A, depolcat in instanti negationem contrariæ qualitatis pro instanti A.

Quod qualitas existens in instanti A, non depolcat conservationem sui pro instanti A, rationem reddit. Quia forma pro quo instanti resistit, pro eo instanti supponi debet existere,

† (F) 4

re, ne-